

การศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน
กรณีศึกษา บริษัทผลิตภัณฑ์พลาสติก เขตจังหวัดสมุทรปราการ

**Study of Perception with Safety's Behaviors of Worker:
Case Study at Plastic Products Company in Samutprakarn**

สุรดา ถัดลอย¹, ดร.เทอดพงศ์ ศรีสุขพันธุ์², อัญชุลี การดี³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

²สาขาวิชานามัยสิ่งแวดล้อม คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

³สาขาวิชาอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน (2) ศึกษาระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน (4) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านความปลอดภัยก่อนและหลังการจัดโปรแกรมปรับปรุงและพัฒนาการรับรู้ของพนักงาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ พนักงานฝ่ายผลิต บริษัท มาลาพลาสติก จำกัด จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาความสัมพันธ์ทางสถิติ ด้วยค่า ไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า (1) ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน มีบางข้อที่อยู่ในระดับคะแนนปานกลาง คือ ข้อ 3.8 ท่านรู้ว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานใดที่อาจทำให้ท่านเกิดอันตรายได้ขณะทำงาน (2) ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน มีบางข้ออยู่ในระดับคะแนนปานกลาง คือ ข้อ 2.9 ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เมื่อต้องทำงานเสียงต่าง ๆ และข้อ 2.10 เมื่อท่านต้องสัมผัสงานร้อนๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน (3) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในแต่ละด้านของพนักงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 (4) เปรียบเทียบการรับรู้ด้านความปลอดภัยก่อนและหลังการจัดโปรแกรมปรับปรุงและพัฒนาการรับรู้ พบว่าระดับคะแนนสูงขึ้น โดยผู้วิจัยได้นำหัวข้อในแบบสอบถามที่ได้ระดับคะแนนต่ำกว่าระดับคะแนนสูง โดยมีการจัดทำสื่อคู่มือความปลอดภัยในการทำงานเป็นภาษาที่พนักงานเข้าใจง่ายมีการเน้นเนื้อหาที่เกี่ยวกับการทำงาน

คำสำคัญ : การรับรู้ความปลอดภัย / พฤติกรรมความปลอดภัย / บริษัทผลิตภัณฑ์พลาสติก

Abstract

This research has the purposes were (1) to study level of the perceptions of safety in working of employees (2) to study level of the behavior of safety in working of employees (3) To study the relationship between the perceptions of safety and the behavior in working of employee (4) Improve and develop awareness of the perceptions of safety in working of employees to modify the behavior of the safety of employees. The sample consisted of 112 employees in Malaplast Co.,Ltd. The data were collected by questionnaires. The statistics used were percentage, mean, standard deviation and correlated statistically with the chi-square

The result of research found that 1) level of the perceptions of safety in working. Found that some topic moderate level in section 3.8 of you know any working environment that could cause you harm while working.2) level of the behavior of safety in working. Found that some topic of the behavior of safety moderate level in section 2.9 the wearing of personal protective equipment. When you work the risk 2.10 when you have to touch heat must wear to gloves prevent overheating.3) the relationship between the perceptions of safety and the behavior in working also correlated significantly. The significant level .01 4) improve and develop awareness of safety for modify the safety behavior by the research topics in the questionnaire that scored low to medium. Will was the design of procedures for the sample group. As guidelines for practitioners on staff.

Keywords: The perceptions of / The behavior of safety / Plastic Products Company

บทนำ

ในปัจจุบันกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมได้ให้ความสำคัญกับปัญหาการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและส่งเสริมความปลอดภัยมากขึ้น เห็นได้จากการผลักดันมาตรฐานสากลเกี่ยวกับระบบความปลอดภัยในการทำงานของคนไทยเข้าสู่ระบบมาตรฐานด้านความปลอดภัย และจากสถิติผู้ประสบอันตรายและเจ็บป่วยจากการทำงานในแต่ละปีจะพบว่าเมื่ออุบัติเหตุเกิดขึ้นนอกจากจะทำให้เกิดอันตรายแล้ว ยังทำให้เกิดการสูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม

สำนักงานประกันสังคม (2557 : 5) พบว่าในช่วงปี 2552 – 2556 อัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย (รวมทุกกรณีความ รุนแรง) มีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 9.38 ต่อปี โดยปี 2552 อัตราการประสบอันตรายเท่ากับ 18.82 ราย ต่อ พันราย และลดลงอยู่ที่อัตรา 12.57 รายต่อพันราย ในปี 2556 สำหรับอัตราการประสบอันตรายต่อลูกจ้าง 1,000 ราย (กรณีร้ายแรง) มีแนวโน้มลดลงเช่นกัน เฉลี่ยร้อยละ 7.42 ต่อปี โดยปี 2552 อัตราการประสบอันตราย เท่ากับ 5.40 รายต่อพันราย และลดลงอยู่ที่อัตรา 3.95 รายต่อพันราย ในปี 2556

แต่ระหว่างการปฏิบัติงานในโรงงานที่เป็นบริษัทผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่ง พบว่าโรงงานมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้ต้องหยุดงานอยู่เสมอ ทำให้ผู้วิจัยมีสนใจที่จะศึกษาเรื่องการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์พลาสติกแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรปราการ

เพื่อให้ได้ทราบถึงระดับของการรับรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ให้เหมาะสมกับสภาพการทำงาน เป็นการนำไปสู่ความปลอดภัยในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต
4. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านความปลอดภัยก่อนและหลังการจัดโปรแกรมปรับปรุงและพัฒนา การรับรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงาน

สมมติฐาน

การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มประชากรเป็นพนักงานฝ่ายผลิตของโรงงาน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 155 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 112 คน (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 ของบริษัท)
2. ขอบเขตตัวแปร
ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน (ด้านสุขภาพอนามัย, ด้านการปฏิบัติงาน, ด้านสภาพการทำงาน)
ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน (ด้านสุขภาพอนามัย, ด้านการปฏิบัติงาน, ด้านสภาพการทำงาน)
3. ขอบเขตเวลาการศึกษา รวม 17 เดือน เริ่มตั้งแต่ เดือนสิงหาคม 2556 ถึงเดือนมกราคม 2558

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
 - 1.1 ความหมายของการรับรู้ การรับรู้ (Perception) เป็นสภาพทางจิตวิทยาที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล
ซึ่งมีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรม มีผู้ให้ความหมายของการรับรู้ไว้ดังต่อไปนี้ จากงานวิจัยของซีโรซติ คริวัจตุรัส (2552: 9) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การตีความหมายจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่มากระทบกับประสาทสัมผัสและเข้าใจความหมายต่อสิ่งนั้น โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ การรับรู้ของแต่ละคนจึงอาจแตกต่างกันจากการตีความหมายจากสิ่งเร้า นั้น ๆ ที่แตกต่างกัน

1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการรับรู้

ซูซา จันท์ธอม (2540: 119) กล่าวว่า การรับรู้เป็นกระบวนการที่มีระดับตั้งแต่ง่ายสุดถึงซับซ้อนที่สุดจึงยากแก่การเข้าใจ นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายการรับรู้แตกต่างกันออกไป ดังนี้ 1. การรับรู้หมายถึง การตีความหมายจากการรับสัมผัส (sensation) ในการรับรู้ นั้น ไม่เพียงแต่มองเห็น ได้ยินหรือได้กลิ่นเท่านั้น แต่ต้องรับรู้ได้ว่า วัตถุหรือสิ่งที่เรารับรู้ นั้นคืออะไรมีรูปร่างอย่างไร เป็นต้น 2. ในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองสิ่งเร้า ดังนี้

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการทำงาน

2.1 ความหมายของพฤติกรรมกรรมการทำงาน Albert Bandura (1973 อ้างถึงใน กุลชาติ ประทุมชัย 2553:14) ได้ให้ความหมายพฤติกรรมกรรมการทำงาน กับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) พฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด จะต้องมีการเรียนรู้ผ่านการมีประสบการณ์โดยตรงหรือเกิดจากการสังเกตโดยสิ่งที่มีบทบาทอย่างมากกับกระบวนการเกิดพฤติกรรมได้แก่ ปัจจัยทางชีวภาพ พันธุกรรม และฮอร์โมนต่าง ๆ ที่มีผลต่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย ซึ่งสามารถมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมได้ รวมไปถึงปัจจัยทางสังคม ยังมีส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมอีกด้วย โดยการตัดสินใจว่าจะมีการแสดงออกในพฤติกรรมใดของบุคคล จะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่แสดงออกกับผลที่ได้รับเมื่อแสดงออกซึ่งพฤติกรรมนั้นแล้ว

2.2 ประเภทของพฤติกรรม โยธิน ศันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวีต (2524: 66) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมหมายถึง การกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์ หรือสัตว์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถจะสังเกตได้โดยตรง เป็นการสังเกตโดยผ่านประสาทสัมผัส แบ่งย่อยออกเป็น พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงโดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางคนเรียกพฤติกรรมนี้ว่า พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) เช่น พฤติกรรมกินอาหาร อ้าปาก หัวเราะ ร้องไห้ หรือ ถีบจักรยาน เป็นต้น พฤติกรรมที่สังเกตไม่ได้โดยตรง โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางคนเรียกพฤติกรรมประเภทนี้ว่า พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) เช่น การเต้นของหัวใจ ดูจากเครื่องมือแพทย์ พฤติกรรมการโกหก ตำรวจใช้เครื่องจับเท็จ หรือความดันโลหิตดูจากเครื่องวัดความดันโลหิต เป็นต้น พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จะรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม เป็นพฤติกรรมที่ผู้อื่นไม่สามารถจะทำการสังเกตได้โดยตรง ถ้าหากว่าผู้เป็นเจ้าของพฤติกรรมนั้นไม่บอก หรือไม่แสดงออก แบ่งย่อยออกเป็น พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัวเกิดขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมรู้ว่ามันเกิดแต่สามารถจะควบคุมความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และไม่บอก หรือไม่แสดงออก เช่น ปวดฟัน หิว โกรธ ตื่นเต้น เป็นต้น พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้สึกตัวแต่มีผลของพฤติกรรมภายนอกของบุคคลนั้น เช่น ความคิด ความปรารถนา ความคาดหวัง ความรัก ความสุข เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จักรพงษ์เอกพันธ์ (2551) การรับรู้การบริหารความปลอดภัยและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทเขามหาชัยพาราวัค จำกัด การศึกษาเรื่องการบริหารความปลอดภัยและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทเขามหาชัยพาราวัค จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความปลอดภัย 2) ศึกษาพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน 3) เปรียบเทียบการบริหารความปลอดภัยของพนักงานที่มี

คุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน ของพนักงานส่วนการผลิต 4) เปรียบเทียบพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันของพนักงาน ส่วนการผลิต 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การบริหารความปลอดภัยกับพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายการผลิต จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงาน ใช้การศึกษาเชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทเซมคอนดักเตอร์ จำกัด จำนวน 325 คน โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, F-test และดำเนินการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe Method) จากนั้นหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน และการรับรู้การบริหารความปลอดภัย (Regression)

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ระเบียบวิธีวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มประชากรเป็นพนักงานฝ่ายผลิตของโรงงาน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร 155 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 112 คน (ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2557 ของบริษัท) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2) เครื่องมือการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน โดยแบ่งมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เป็น 3 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต ทำการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ทำการทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence :IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับพนักงานที่ทำงานในลักษณะการทำงานใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในอุตสาหกรรมลักษณะคล้ายคลึงกัน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.75-0.88

3) การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ผล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลผลทางสถิติ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.01 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ใช้เชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวนความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการแปลผล ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปลผลระดับการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานและหาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานแต่ละข้อ ซึ่งสถิติที่ใช้ คือ ไคสแควร์ (chi-square)

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามในฝ่ายผลิต จำนวน 112 คน แบ่งเป็นเพศหญิงร้อยละ 67.9 และเพศชาย ร้อยละ 32.1 ส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31-35 ปี มีจำนวน น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8.0 ส่วนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ประสิทธิภาพในการทำงาน 1-5 ปี มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 46.4 และส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพทำงาน ในบริษัทแห่งนี้ต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 36.6 รองลงมาอายุงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไปโดยคิด เป็นร้อยละ 28.6

2) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน

พบว่าในภาพรวมมีการรับรู้อยู่ในระดับสูง โดยได้รับคะแนนรวมเท่ากับ 59.68 คะแนน แบ่งเป็น การรับรู้ความปลอดภัยด้านการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือได้ระดับคะแนนสูงสุด คือ 23.05 รองลงมาคือ การรับรู้ความปลอดภัยด้านสุขภาพอนามัย ได้ระดับคะแนน คือ 19.61 และการรับรู้ ความปลอดภัยด้านสภาพการทำงาน ได้ระดับคะแนน คือ 17.02 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับ คะแนนในระดับสูง ยกเว้นข้อคำถามด้านสภาพการทำงาน จำนวน 1 ข้อ ได้แก่ “สภาพแวดล้อมในการทำงาน ใดที่อาจทำให้ท่านเกิดอันตรายได้ขณะทำงาน” ผู้ตอบแบบสอบถามได้ค่าเฉลี่ย เพียง 1.34 ซึ่งอยู่ในคะแนน ระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 1

3) พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน

พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าคะแนนภาพรวมของพฤติกรรมความปลอดภัย ในการทำงานโดยรวม พบว่า ได้ 77.36 คะแนน ซึ่งระดับพฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับสูง แบ่งเป็น พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัยได้ระดับคะแนนสูงสุด คือ 27.07 รองลงมา คือ พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงาน กับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือ ได้ระดับคะแนน คือ 25.65 และพฤติกรรมในการทำงานปลอดภัยด้านสุขภาพ อนามัย ได้ระดับคะแนน คือ 24.63 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับคะแนนในระดับสูง ยกเว้น คำถามด้านการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือ จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2.9) ท่านสวมอุปกรณ์ ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เมื่อต้องทำงานเสี่ยงต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 2.31 ข้อ 2.10) เมื่อท่านต้องสัมผัสสงาน ร้อน ๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน ค่าเฉลี่ย 1.96 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรับรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน				พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน			
ด้านที่	รายข้อ	ค่าเฉลี่ยของ ช่วงคะแนน	ระดับ คะแนน	ด้านที่	รายข้อ	ค่าเฉลี่ยของ ช่วงคะแนน	ระดับ คะแนน
1.สุขภาพอนามัย	1.1-1.10	1.67-2.00	สูง	1.สุขภาพอนามัย	1.1-1.9	2.35-3.00	สูง
2.ด้านการปฏิบัติงาน	2.1-2.12	1.67-2.00	สูง	2.ด้านการปฏิบัติงาน	2.1-2.8	3.25-3.00	สูง
					2.9,2.10	1.68-2.34	ปานกลาง
3.ด้านสภาพ การทำงาน	3.1-3.7, 3.9	1.67-2.00	สูง	3.ด้านสภาพ การทำงาน	3.1-3.10	2.35-3.00	สูง
	3.8	1.34	ปานกลาง				

4) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ศึกษาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) พบว่า 1) ด้านการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านสุขภาพมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ไคสแควร์เท่ากับ 55.728, df เท่ากับ 2 และ Asymp.Sig. / P-value เท่ากับ .000) 2) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการปฏิบัติงานอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ไคสแควร์เท่ากับ 1.262, df เท่ากับ 4 และ Asymp.Sig./P-value เท่ากับ .000) และ 3) ด้านการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านการสภาพการทำงานมีความสัมพันธ์กันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ไคสแควร์เท่ากับ 1.183, df เท่ากับ 4 และ Asymp.Sig./P-value เท่ากับ .000)

5) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ด้านความปลอดภัยก่อนและหลังการจัดโปรแกรมปรับปรุงและพัฒนา การรับรู้ด้านความปลอดภัยของพนักงาน

ผู้วิจัยได้นำหัวข้อที่มีระดับการรับรู้และหรือมีผลกับพฤติกรรม ที่มีระดับคะแนนต่ำกว่าระดับคะแนนสูงมาจัดทำแผนและโครงการ โดยการเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนมีการพัฒนาการรับรู้กับหลังการพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า มีระดับคะแนนสูงขึ้น ตอนที่ 2 ข้อ 3.8 ท่านรู้ว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานใดที่อาจทำให้ท่านเกิดอันตรายได้ขณะทำงานระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตก่อนการพัฒนาการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับคะแนนปานกลาง คือ 1.34 คะแนน และเมื่อพัฒนาการรับรู้ทำให้ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตหลังการพัฒนาการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับคะแนนสูง คือ 1.79 คะแนน ตอนที่ 3 ข้อ 2.9 ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เมื่อต้องทำงานเสี่ยงต่าง ๆ และข้อ 2.10 เมื่อท่านต้องสัมผัสงานร้อนๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน อยู่ในระดับคะแนนปานกลาง คือ 2.3125 คะแนน และ 1.96 คะแนน และเมื่อพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานทำให้ระดับการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตหลังการพัฒนาการรับรู้ ในข้อ 2.9 ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เมื่อต้องทำงานเสี่ยงต่าง ๆ คะแนนเพิ่มเป็นระดับสูง คือ 2.36 คะแนน มีเพียง ข้อ 2.10 เมื่อท่านต้องสัมผัสงานร้อนๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน ที่ยังอยู่ในระดับปานกลาง คือ 2.34 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

1) การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัยและด้านการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือ เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบค่า มีเฉลี่ยของคะแนนรายข้ออยู่ในระดับสูง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทราบเพราะมีการแจ้งก่อนเข้างาน ตามกฎระเบียบบริษัท ทั้งการตรวจสุขภาพ การแต่งงาน ชุดทำงาน แจกการเจ็บป่วยและการรักษา และกฎต้องห้ามของบริษัท โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจะเป็นผู้ให้ข้อมูลและมีการลงชื่อรับทราบ เป็นหลักฐาน นอกจากนี้พนักงานทุกคน ได้รับการอบรมและสอนงานในเรื่องการทำงานอย่างปลอดภัย ซึ่งทำให้พนักงานรับรู้ความปลอดภัยด้านการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือ เป็นการเน้นการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร อุปกรณ์และเครื่องมือ

ด้านสภาพการทำงาน เมื่อพิจารณาคะแนนรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่คะแนนรายข้ออยู่ในระดับสูง มีเพียงเรื่องของการที่ท่านรู้ว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานใดที่อาจทำให้ท่านเกิดอันตรายได้ขณะทำงาน ได้ระดับของคะแนนระดับปานกลาง เนื่องจากเรื่องของสภาพแวดล้อมในการทำงานใดที่อาจทำให้ท่านเกิดอันตรายได้ขณะทำงาน เป็นการรับรู้ที่ระบุดึงจุดเสี่ยงจุดอันตรายต่าง ๆ ขณะทำงานและพื้นที่ทำงาน ซึ่งจากข้อมูลการสื่อสารขององค์กร ไม่มีการสื่อสารที่ระบุดึงจุดเสี่ยงต่าง ๆ ในขณะทำงานและพื้นที่ทำงาน ที่ชัดเจน อาจจะเป็นเหตุในพนักงานรับรู้ในเรื่องดังกล่าวไม่ชัดเจนพอทั่วถึง อ้างถึง จักรพงษ์ เอกาพันธ์ (2551:94) พบว่าพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต ในการป้องกันอันตรายขณะทำงาน มีการใช้งานอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุด ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่ดีมาก

2) พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน สรุปได้ดังนี้

ด้านสุขภาพอนามัย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คะแนนรายข้ออยู่ในระดับสูง เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้ให้ข้อมูลและช่วยประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กร

ด้านการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร/อุปกรณ์เครื่องมือ รายข้อ ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ในแต่ละข้อมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับสูง และมี 2 ข้อ คือ ข้อ 2.9 ท่านสวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เมื่อต้องทำงานเสี่ยงต่าง ๆ ข้อ 2.10 เมื่อท่านต้องสัมผัสงานร้อนๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน ซึ่งพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนหัวข้อที่ได้ระดับคะแนนปานกลาง เนื่องจากพนักงานมีการใช้งานบ้างไม่ใช้งานบ้างในส่วนของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายต่าง ๆ

ด้านสภาพการทำงาน รายข้อ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนรายข้ออยู่ในระดับสูง เนื่องจากพนักงานทำงานตามกฎระเบียบ มีหัวหน้าแจ้งและคอยแนะนำเป็นระยะ

3) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานด้านสภาพการทำงานมีความสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนวรรณ (2542 : 118) การรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความปลอดภัย และสอดคล้องกับของ อนุสรณ์ (2549) ได้ศึกษาศึกษาการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยในการทำงานของบริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจอุปกรณ์การเกษตร พบว่า การรับรู้ระบบความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าววิเคราะห์ได้ว่า พนักงานที่มีการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานสูงขึ้นพนักงานจึงมีพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัยมากขึ้น ซึ่งเมื่อพนักงานรับรู้ถึงสภาพความปลอดภัยในการทำงานของตนเองมากขึ้นเท่าใด อาจมีส่วนทำให้ความสุขในการทำงานของพนักงานเพิ่มมากขึ้นได้

4) การพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ภายหลังจากการจัดทำโครงการพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงาน โดยจัดทำคู่มือด้านความปลอดภัยเป็นภาษาไทยและภาษากัมพูชาเพื่อใช้อบรมกลุ่มตัวอย่าง และตรวจสอบการปฏิบัติของพนักงานตามคู่มือ ระเบียบข้อบังคับ โดยหัวหน้างาน และมีการรายงานผลเป็นระยะ ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องให้รับทราบ พร้อมทั้งมีการเข้าตรวจพื้นที่โดยทีมงานด้านความปลอดภัยเป็นการสุ่มตรวจเพื่อทราบปัญหา ด้านความปลอดภัยในพื้นที่ทำงาน มีการนำปัญหาต่างๆ เข้าที่ประชุมงานด้านความปลอดภัยเป็นประจำ

ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนมีการพัฒนาการรับรู้กับหลังการพัฒนาการรับรู้

ความปลอดภัยในการทำงาน ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า คะแนนรายข้อส่วนใหญ่เพิ่มสูงขึ้นอยู่ในระดับสูง มีเพียง ข้อ 2.10 เมื่อท่านต้องสัมผัสงานร้อนๆ มีการสวมใส่ถุงมือหนังเพื่อกันร้อน ที่ระดับคะแนนยังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ศิริเพ็ญ เซวาน์ศิลป์ (2533) อังโนธีรนนท์ พุ่มหมอก (2543:28) ซึ่งกล่าวว่ากระบวนการสร้างการเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการให้บริการของโรงพยาบาล ช่วยให้ผู้ป่วยมีการรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการให้บริการ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมที่สุดเพื่อให้ได้รับความปลอดภัยในการมารับบริการที่โรงพยาบาล

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน กรณีศึกษาบริษัทผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก ผู้วิจัยขอเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับองค์กร ดังนี้ (1) จัดทำคู่มือด้านความปลอดภัย และข้อมูลต่างๆ ในเรื่องการสื่อสาร ควรเป็นภาษาที่พนักงานเข้าใจง่าย มีเจ้าหน้าที่หรือหัวหน้างานที่มีความเข้าใจอบรมหรือแจ้งพนักงาน ก่อนเริ่มทำงาน และเพื่อให้พนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามคู่มือ ควรมีการกำหนดผู้รับผิดชอบดูแล ตรวจสอบ เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร มีการรายงานผลเป็นระยะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีการเข้าตรวจพื้นที่โดยทีมงานด้านความปลอดภัยเป็นการสุ่มตรวจและทราบปัญหา ด้านความปลอดภัยในพื้นที่ทำงาน มีการนำปัญหาต่างๆ เข้าที่ประชุมงานด้านความปลอดภัยเป็นประจำ โดยมีผู้มีอำนาจตัดสินใจและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าประชุมด้วยทุกครั้ง เพื่อรับทราบและนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อป้องกันและลดปัญหาต่างๆ ที่เป็นอันตรายและอาจจะเกิดขึ้นได้จากการสื่อสาร สำหรับผลการจัดทำโครงการทำให้มีการพัฒนาการรับรู้ความปลอดภัยขึ้นมาเพียงระดับหนึ่ง เฉพาะในส่วนที่ทำการศึกษานั้น หากองค์กรต้องการให้มีความปลอดภัยในการทำงาน สิ่งสำคัญยิ่งคือการให้ความสำคัญในงานด้านความปลอดภัยในทุกด้านอย่างน้อยต้องได้ตามกฎหมายกำหนด (2) จากการศึกษาความสัมพันธ์กันของการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานในแต่ละด้านของพนักงานพบว่า มีความสัมพันธ์กัน นั้นแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีผลต่อกัน ซึ่งในการทำงานของพนักงาน หากพนักงานมีความรู้ความเข้าใจ และรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานด้านระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ก่อนการทำงานทุกครั้ง ยิ่งทำให้พนักงานมีความเข้าใจมากขึ้นเท่าใด ก็ย่อมมีพฤติกรรมในการปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับนั้น ๆ ไม่ต้องวิตกกังวลหรือระมัดระวังตนเองว่าจะปฏิบัติตนผิดระเบียบ ข้อบังคับใดหรือไม่ จึงส่งผลให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยที่ให้ความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยและขอขอบพระคุณพนักงานทุกหน่วยงานของบริษัทมาลาพลาสติก จำกัด ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านความปลอดภัย และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กันยา สุวรรณแสง. (2540). **จิตวิทยาทั่วไป** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์.
- จักรพงษ์ เอกาพันธ์. (2551). **การรับรู้การบริหารความปลอดภัยและพฤติกรรมด้านความปลอดภัย**
ในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัทเขามหาชัยพาราเว็ด จำกัด. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ณัฐกิตติ์ วัฒนพันธ์. (2549). **การรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย**
ของพนักงาน บริษัทผลิตภัณฑ์และวัตถุก่อสร้าง. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ศรัยศิลาพันธ์. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้การจัดการความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม**
พลาสติกในจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการจัดการ
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ธีรโชติ ครวัจตุรัส. (2552). **การรับรู้ของพนักงานต่อระบบรักษาความปลอดภัยของบริษัท การบินไทย จำกัด**
(มหาชน) ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. วารสารการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีรพันธ์ พุ่มหมอก. (2543). **การรับรู้เกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพหัวใจของบุคลากรทีมสุขภาพโรงพยาบาล**
ศูนย์ภาคเหนือ พยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และสัลยศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทยา อยู่สุข. (2544). **อาชีพอนามัย สุขศาสตร์อุตสาหกรรมและความปลอดภัย**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิต กมลรัตน์. (2552). **ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ**
บริษัท อิติตยา เบอร์ล่า เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟอสเฟต ดีวีชั่น). วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(การจัดการสิ่งแวดล้อม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สมปอง เมฆมนต. (2555). **พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานและคนทำงาน**
ในเขตประกอบการบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน). บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุระ จันลา. (2547). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัย**
ของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรม
บ้านหว้า (ไอเทค). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรม**
ความปลอดภัยของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานประกันสังคม. (2557). **สถานการณ์สถิติการประสูติอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน**
ปี 2552-2556. สืบค้นเมื่อ มิถุนายน, 2557, จาก [http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/
file/accidentanalyze56.pdf](http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/accidentanalyze56.pdf).

อนุสรณ์ นิรุติธรรมธรา. (2549). การรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมการทำงานอย่างปลอดภัย
ในการทำงานของบริษัทในอุตสาหกรรมธุรกิจอุปกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
Crowe, L. and W. James. (1995). **Safety Values and Safety Practices among College Students.**
Journal of Safety Research. 87-195.